

Laki tutkimustietovarannosta – vastauksia kysymyksiin sen tuomista muutoksista

- 1. Kuka on rekisterinpitäjä tutkimustietovarannossa?
- 2. Mitä ovat tutkimustoimijat?
- 3. Mikä on tietojen luovuttamisperuste tutkimustietovarantoon?
- 4. Mitä tarkoittaa tutkimustoimijoiden huolellisuusvelvoite?
- 5. Miten tutkimustietovaranto tulee huomioida tutkimustoimijoiden omissa tietosuojailmoituksissa?
- 6. Miten tutkimustietovarannosta luovutetaan tietoja muille tutkimustoimijoille?
- 7. Miten tutkijan tiedot toimitetaan?
- 8. Mistä lisätietoa?

Lue myös opetus- ja kulttuuriministeriön tiedote: [laki tutkimustietovarannosta voimaan 1.1.2022](#), jota tämä sivu täydentää.

Finlex: [Laki tutkimustietovarannosta \(1238/2021\)](#)

1. Kuka on rekisterinpitäjä tutkimustietovarannossa?

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tutkimustietovarannon rekisterinpitäjä.

Lain voimaantulon myötä lakkaa aiempi järjestely, jossa kaikki tietoja tutkimustietovarantoon toimittavat tahot ovat olleet yhteisrekisterinpitäjiä.

2. Mitä ovat tutkimustoimijat?

Lain 2 §:ssä määritellään tutkimustoimijoiden olevan opetus- ja kulttuuriministeriö, tutkimusta tekeviä organisaatioita sekä tutkimusta rahoittavat ja tukevat organisaatioita. Tutkimustoimijoilla viitataan sellaisiin organisaatioihin, joiden tietojärjestelmissä on tutkimustietovarannossa käsiteltäviä tietoja.

Tutkimustoimijoiden määritelmä on jätetty tarkoituksella avomeksi. Se kattaa hyvin laajan joukon toimijoita, kuten korkeakoulut, yliopistosairaalat, ministeriöiden alaiset tutkimuslaitokset sekä muut tutkimuslaitokset, Suomen Akatemian, Business Finlandin, muut julkiset tutkimusrahoittajat sekä yksityiset tutkimusta rahoittavat säätiöt.

Valtaosa tutkimustoimijoista on tutkimusorganisaatioita eli toimijoita, joissa tehdään tutkimusta. Lisäksi tutkimustoimijoihin kuuluu tutkimusrahoittajia ja tutkimusta tukevia organisaatioita, joista jälkimmäisiä voivat olla esimerkiksi merkittävien kansallisten tai kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjät. Osa on julkisia toimijoita, joiden tehtävät on määritelty lainsäädännössä. Yksityisten säätiöiden toiminnasta on säädetty säätiön säännöissä ja perustamiskirjassa.

Tutkimustoimijan määritelmässä ei oteta kantaa tutkimustoimijan kotimaahan muuten kuin opetus- ja kulttuuriministeriön osalta. Suurin osa tutkimustietovarannon toiminnasta kohdistuu suomalaisiin tutkimustoimijoihin. Lisäksi tutkimustietovarantoon voidaan tuoda myös ulkomaalaisten tutkimustoimijoiden tietoja esimerkiksi EU:n ylläpitämistä CORDIS- ja OpenAIRE-palveluista.

3. Mikä on tietojen luovuttamisperuste tutkimustietovarantoon?

Luovuttamisperuste muodostuu opetus- ja kulttuuriministeriölle säädettyyn tehtävään ylläpitää tutkimustietovarantoa yhdistettynä 4 § tutkimustoimijoille annettuun oikeuteen luovuttaa 3 §:n mukaisia tietoja tutkimustietovarantoon. Tietojen käsittelyperuste on näin ollen tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklan c alakohdassa tarkoitettu rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattaminen. Tutkimustoimija ei tarvitse muita erityisiä perusteita päättettyään luovuttaa 3 §:n mukaisia tietoja.

4. Mitä tarkoittaa tutkimustoimijoiden huolellisuusvelvoite?

Huolellisuusvelvoite seuraa pohjimmiltaan tutkimustietovarannon roolista lukuisten lähdejärjestelmien tietojen yhdistäjänä. Tietojen korjaaminen tapahtuu tutkimustoimijoiden omissa järjestelmissä, minkä vuoksi tutkimustoimijoille säädetään huolellisuusvelvoite. Huolellisuusvelvoite ei muuta, lisää tai poista jo muusta lainsäädännöstä tutkimustoimijoille omien järjestelmiensä rekisterinpitäjinä sisältäviä vastuuta tiedon täsmällisyydestä.

Velvoite kohdistuu erityisesti tietojen luovutusprosessiin sekä tutkimustietovarannon kautta mahdollisesti tuleviin tietojen korjauspyyntöihin. Tutkijoiden omien tietojen ja aktiviteettitietojen (3 §:n 6 kohta) tapauksessa huolellisuusvelvoitteessa otetaan kuitenkin huomioon, ettei tutkimustoimijoilla ole mahdollisuutta tietojen tarkistamiseen. Tiedot luovutetaan sellaisina kuin tutkijat ovat ne tutkimustoimijoiden järjestelmiin tallentaneet.

5. Miten tutkimustietovaranto tulee huomioida tutkimustoimijoiden omissa tietosuojailmoituksissa?

Tiedon tuottajat voivat halutessaan käyttää seuraavaa mallilauseetta osana omaa tietosuojailmoitustaan. Mallilause kuvaa mihin ja mitä tietoja luovutetaan sekä millä perusteella:

"Tietoja luovutetaan Opetus- ja kulttuuriministeriölle tutkimustietovarantoon (Laki tutkimustietovarannosta 1238/2021 3 ja 4 §; julkaisujen ja muiden tutkimustuotosten metatiedot ja tiivistelmät, tutkimusaineistojen metatiedot ja kuvailut, tutkimusinfrastruktuurien tiedot, tutkimustoimijoiden tiedot, tutkimushankkeiden ja tutkimusrahoituksen metatiedot ja tiivistelmät, tutkijoiden tiedot, tutkijoiden muiden tutkimusaktiviteettien tiedot ja meriittitiedot). Peruste on tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklan c alakohdassa tarkoitettu lakisääteinen velvoite."

Tutkimustietovarannon tietosuojailmoitus: <https://tiedejatutkimus.fi/fi/privacy>"

===

Uppgifter utlämnas till undervisnings- och kulturministeriets informationsresursen för forskningsdata (Lag om informationsresursen för forskningsdata 1238 /2021 3 och 4 §: metadata om och sammanfattningar av publikationer och andra forskningsresultat; metadata om och beskrivningar av forskningsmaterial; data som hänför sig till forskningsinfrastruktur; uppgifter om forskningsaktörer; metadata och sammanfattningar om forskningsprojekt och forskningsfinansiering; forskarnas uppgifter om sig själva, sina forskningsaktiviteter och sina meriter). Grunden är en rättslig förpliktelse som avses i artikel 6 punkt 1 c) i EU:s allmänna dataskyddsförordning.

Dataskyddsmeddelande om informationsresursen för forskningsdata: <https://forskning.fi/sv/privacy>

===

Data is disclosed to the Research Information Hub which the Ministry of Education and Culture acts as controller (The Research Information Hub Act 1238 /2021 3 & 4 §: metadata and abstracts of publications and other research output; metadata and descriptions of research data; information on research infrastructures and research actors; metadata and abstracts of research projects and funding; researcher information; information of other research activities and merits of researchers).

The processing of personal data is based on the legal obligation to which the controller is subject (Article 6 (1) (c) of the EU General Data Protection Regulation).

Research Information Hub's privacy policy: <https://research.fi/en/privacy>

6. Miten tutkimustietovarannosta luovutetaan tietoja muille tutkimustoimijoille

5 §:ssä mahdollistetaan tietojen luovutus tutkimustoimijoille koneluettavien rajapintojen välityksellä. Rajapintoja ryhdytään toteuttamaan vuoden 2022 aikana. Tutkimustietovarannon ohjausryhmä päättää tiedonsiirtojen periaatteista ja rekisterinpitäjä antaa tapauskohtaisesti luvat rajapintojen käyttämiseen. Tutkimustietovarannosta voidaan luovuttaa tietoja myös ulkomaalaisille tutkimustoimijoille, esimerkkinä Euroopan Unionin rahoittama OpenAIRE-palvelu, joka kerää EU-alueen toimijoiden tutkimustietoja. Tietojen luovutus päätökset tekee rekisterinpitäjä tapauskohtaisen arvioinnin perusteella.

Tutkijan omien tietojen osalta (3 §:n 6 kohta) tutkijat antavat itse luvan tietojensa käyttöön kolmansille osapuolille tutkijan tiedot -palvelussa. Tiedot siirtyvät luvan saaneelle rajapinnan kautta.

7. Miten tutkijan tiedot toimitetaan?

Tutkijan tietojen toimittamisesta tutkimustietovarantoon on julkaistu ohjeita täällä: [Tutkijan tietojen tiedonsiirto](#).

Tutkijoille palvelu on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2022 loppupuolella. Tämä edellyttää, että organisaatioilla on valmius tiedonsiirtoon toukokuun 2022 loppuun mennessä.

8. Mistä lisätietoa?

Lisätietoja on tarjolla:

- Tässä wikissä: [Tutkimustietovaranto](#)
- Tiedejatutkimus.fi-portaalissa: tiedejatutkimus.fi/fi/service-info // forskning.fi/sv/service-info // research.fi/en/service-info
- Sähköpostilla osoitteesta: [tiedejatutkimus \(at \) csc.fi](mailto:tiedejatutkimus@cs.csc.fi)